

Мацишин Володимир

студент гр. ФМСм-11,

Комаринець Олександр

студент гр. ФМСм-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Кізіма А.Я.

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК РІЗНОВИДНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Існування фінансових відносин у державі об'єктивно визначає необхідність та потребу в існуванні державного фінансового контролю як способу органічного поєднання фінансів та контролю у державі. В Україні, за роки її незалежності, створена розгалужена система державного контролю, яка виконує певні завдання, має своє цільове призначення, свої функції, принципи організації та здійснення, прийоми, методи дослідження.

Питання функціонування державного фінансового контролю, і зокрема митного контролю, розглядалися у наукових працях: Бережнюка І., Гребельника О., Годованця О., Дегтярьова С., Дубініна А., Дудчака В., Мартинюка О., Пашка П., Тоцької Т.

Для любої економічної категорії, і зокрема і для державного фінансового контролю, характерним є наявність об'єкту, суб'єкту та предмету контролю. Як і при інших видах контролю, цей вид контролю, який є різновидністю фінансового контролю, має за мету сприяти зміцненню і збільшенню фінансових можливостей держави, особливо в періоди кризових явищ, її економічному зростанню, покращенню відповідних соціальних стандартів і безумовно це все відбувається в інтересах держави, і під її керівництвом (управлінням).

Державний фінансовий контроль є «синтезом різновидів фінансового контролю, що здійснюється відповідними суб'єктами державного фінансового контролю для досягнення цілей і забезпечення життєвих інтересів, визначених державою» [1, с. 12].

Державний фінансовий контроль у системі митних органів, зазвичай розглядають як комплексний процес, який полягає у наповненні державного бюджету за рахунок митних платежів, причому у повному обсязі і своєчасно, за допомогою такого державного органу як Державна митна служба України на основі застосування, наприклад ризико-орієнтованого підходу та інших, що дозволяє ефективно контролювати використання коштів бюджетного фінансування на утримання відповідних митних органів [2].

Але до цього виду контролю, в економічній літературі прийнято застосовувати термін «митний контроль», який виступає як вид управлінської діяльності держави. Його розуміють як «специфічну діяльність митних органів України, що спрямована на реалізацію передбачених чинним законодавством завдань і функцій з метою дотримання юридичними і фізичними особами митного законодавства України, міжнародних угод України та інших нормативно-правових актів» [2].

Відзначимо, що це одне з багатьох визначень митного контролю, існує ще багато варіантів формулювання суті та значення митного контролю. Так, наприклад, М. Білуха і Т. Микитенко визначають митний контроль як «функцію управління митними операціями підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність із метою забезпечення дотримання вимог нормативно-правових актів із питань державної митної справи та міжнародних договорів України» [3, с. 182].

Часто наголос при розгляді суті митного контролю ставиться на забезпеченні надходжень митних платежів до бюджету, що на наш погляд звужує зміст даної категорії, особливо це яскраво видно під час кризових явищ, зокрема війни, коли об'єктивно сума митних платежів зменшується.

Безперечно, що при розгляді митного контролю, окрім ефективного адміністрування митних платежів, що саме по собі є багатограним поняттям, мова повинна вестись і про дотримання законного переміщення товарів, транспортних засобів та громадян через митний кордон України, з дотриманням всіх як вітчизняних нормативно – правових актів у митній сфері, так і міжнародних, і про важливу роль у забезпеченні національної безпеки України.

Література

1. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2013. 549 с.
2. Миколаєць А.П. Особливості механізму організації та проведення митного контролю в системі фінансового контролю в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 11.
3. Білуха М.Т., Микитенко Т.В. Митний контроль: організація і методологія. *Науковий вісник Національного університету ДПС України*. 2014. №1(64). С.181-187.